

M.A. ENTRANCE EXAMINATION, MAY 2020

SANSKRIT NYAYA

Time : Two Hours

Maximum Marks : 100

संस्कृतभाषया आंगल भाषया वा उत्तरयत। संस्कृतलेखने देवनागरीलिपिरुपयोक्तव्या।

(Answers may be written either in Sanskrit or in English.

In writing Sanskrit Devanagari Script should be used.)

1. कोष्ठात् उद्धृत्य समुचितं उत्तरं लिखत -
1. अन्नंभट्टेन विरचितोऽयं ग्रन्थः भवति।
(तर्कसंग्रहः, कुसुमाञ्जलिः, प्रशस्तपादभाष्यम्)
2. तर्कसंग्रहे कतिगुणाः प्रतिपादिताः? (पञ्चविंशतिः, द्वादशः, चतुर्विंशतिः)
3. न्यायसूत्रग्रन्थस्य कर्ता भवति। (अक्षपादगौतमः, कणादः, भासर्वज्ञः)
4. अपां लक्षणं किम्? (शीतस्पर्शवत्त्वं, उष्णस्पर्शवत्त्वं, अनुष्णाशीतत्त्वं)
5. रूपरहितस्पर्शवान्। (जलं, दिक्, वायुः)
6. ज्ञानाधिकरणं किम्? (आत्मा, कालः, ईश्वरः)
7. वाल्मीकिना विरचितोऽयं ग्रन्थः भवति।
(रामायणम्, महाभारतम्, भागवतम्)
8. चक्षुर्मात्रग्राह्यो गुणो। (रूपं, गन्धः, संख्या)
9. अनुकूलवेदनीयं। (सुखं, दुःखं, द्वेषः)
10. साहचर्यनियमः। (अव्याप्तिः, व्याप्तिः, अतिव्याप्तिः) (10x2=20)

Turn over

II. चतुर्णां लघुटिप्पणीः लिखत -

1. मनः ।	2. सप्तपदार्थाः ।	
3. पृथिवी ।	4. कालः ।	
5. श्री शङ्करः ।	6. महाभारतम् ।	(4x5=20)

III. द्वयोः अर्थं वर्णयत-

1. 'तत्त्वज्ञानान्निश्रेयसाधिगमः।'
2. 'विद्वान् सर्वत्र पूज्यते।'
3. 'प्रमाणौरर्थपरीक्षणं न्यायः।' (2x10=20)

IV. द्वयोः लघूपन्यासं लिखत -

1. नास्तिक दर्शनानि ।
2. अनुमानप्रमाणम् ।
3. शब्दप्रमाणम् ।
4. हेत्वाभासाः । (2x10=20)

V. एकमुपन्यस्यत -

1. नवद्रव्याणि कानि? न्यायवैशेषिकरीत्या सोदाहरणं विवृणुत ।
2. न्यायदर्शनस्य प्रवर्तकाः के? तेषां योगदानं किमिति सविस्तरं प्रतिपादयत ।

(1x20=20)